

Accountantsverslag 2015
Gemeente Alblasserdam

25 juli 2016

VERTROUWELIJK

Aan de leden van de gemeenteraad
van de gemeente Alblasserdam

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9830
www.deloitte.nl

Onderwerp
Accountantsverslag 2015 gemeente Alblasserdam

Datum
25 juli 2016

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2015. Daarin zijn onze belangrijkste controlebevindingen samengevat. Voorts treft u een analyse aan van de ontwikkelingen in uw vermogen en resultaat.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alblasserdam. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij hebben de jaarrekening 2015 gecontroleerd. Bij deze jaarrekening hebben wij op 22 juli 2016 een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Wij zijn uiteraard bereid dit verslag aan u toe te lichten en uw eventuele vragen te beantwoorden.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor de gemeenteraad en het college.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

C. Wemmerus MSc RA

c.c.: college van burgemeester en wethouders

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	5
Significante risico's	9
Overige significante zaken	15
Analyse vermogen en resultaat	18
Interne beheersing	21
Overige onderwerpen	23
Bijlagen	27
Bijlage A: Niet-gecorrigeerde fouten	28
Bijlage B: Onafhankelijkheid	30
Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2015	31
Bijlage D: Disclaimer en beperking in gebruik	32

Managementsamenvatting

Accountantsverslag 2015
Gemeente Alblasserdam

Managementsamenvatting

Status van de controle

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met de vooraf afgesproken planning, zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging van 11 november 2015 en het auditplan van 11 november 2015.

De uitgevoerde werkzaamheden hebben geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring. De controleverklaring bij de jaarrekening 2015 hebben wij u op 26 juli 2016 separaat toegezonden.

Op het moment van schrijven van dit accountantsverslag zijn de definitieve jaarstukken nog niet beschikbaar en loopt onze interne kwaliteitsreview nog.

Belangrijk in dit kader is dat de controle van de jaarrekening 2015 feitelijk in twee delen is gesplitst: de jaarrekeningcontrole exclusief de bestedingen decentralisaties en de controle van de decentralisaties.

De hiervoor beschreven splitsing van onze controlewerkzaamheden was noodzakelijk vanwege het moment waarop de benodigde controle-informatie voor de decentralisaties beschikbaar is gekomen c.q. komt. Dit gaat voor uw gemeente vooral om de verantwoording die via de Sociale Dienst Drechtsteden (hierna: SDD) en Dienst Gezondheid en Jeugd (hierna: DG&J) verloopt. SDD wacht op dit moment nog op de verantwoording van de WMO budgetten door Zorg Lokaal. De verantwoordingsinformatie van de SVB, van belang voor zowel SDD als DG&J, is afgelopen week (10 juni) ontvangen. Wij zijn met beide organisaties de gevolgen van de SVB verantwoording op het oordeel over de verantwoording van SDD, DG&J en uw gemeente in beeld aan het brengen. Aangezien de controle van de decentralisaties nog niet is afgerond, kunnen wij op dit moment de jaarrekeningcontrole 2015 nog niet afronden en ook nog geen uitspraak doen over de (verwachte) strekking van onze controleverklaring daarbij.

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 11 november 2015 heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2015. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging voor 2015. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2015 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Een samenvatting van de reikwijdte van de controle voor 2015 is opgenomen in bijlage C.

Belangrijke bevindingen ten aanzien van significante risico's en overige significante zaken

Grondexploitaties

In de jaarrekening hebben wij met uitgebreide aandacht naar de risico analyses en waardering gekeken van de projecten Haven-Zuid en Waterhoven. Bij deze projecten willen wij u wijzen op de mogelijke negatieve effecten indien er vertragingen ontstaan.

SiSa

Bij de controle van de SiSa bijlage hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd.

Rechtmatigheid

Wij hebben tijdens onze controle een aantal overschrijdingen geconstateerd, wij hebben deze geanalyseerd en zijn tot de conclusie gekomen dat deze bevindingen niet als onrechtmatig worden aangemerkt.

Managementsamenvatting

Verbonden partijen

In de jaarrekening 2015 is rekening gehouden met alle bekende resultaten bij verbonden partijen en de (potentiele) impact op de jaarrekening van de gemeente. Ook de komende jaren blijven de financiële resultaten van de verbonden partijen van groot belang om te blijven volgen. Als voorbeelden noemen wij de GR Drechtsteden (WMO), GR Drechtwerk (Participatiewet en omvorming SW-bedrijf), Dienst Gezondheid en Jeugd (verdere uitwerking Jeugdwet en de financiële gevolgen).

Significante verslaggevingsgrondslagen

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Daarnaast vereisen zij van het college van burgemeester en wethouders het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling bij de jaarrekening 2015. In de jaarrekening 2015 hebben zich ten opzichte van 2014 geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen, die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de baten en lasten en/of de financiële positie van de gemeente.

Wij hebben het door het college toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de specialist betrokken bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt.

Analyse vermogen en resultaat

Het eigen vermogen van de gemeente Alblasterdam ultimo 2015 bedraagt € 12,7 miljoen inclusief het voordelig gerealiseerde resultaat 2015 van € 2,3 miljoen.

In het afzonderlijke hoofdstuk 'Analyse vermogen en resultaat (incl. risicomanagement)' gaan wij meer gedetailleerd in op de analyse van (de mutaties in) het vermogen en het gerealiseerde resultaat over 2015.

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in november/december 2015 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen uit de interim-controle zijn vastgelegd in onze managementletter d.d. 25 februari 2016. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen verwijzen wij u naar de detailrapportage in de managementletter.

Managementsamenvatting

Geïdentificeerde fouten en tekortkomingen in de toelichtingen

De materialiteit bij de planning en uitvoering van onze controle was € 453.000 mln. (2014: € 405.000), zoals uiteengezet in onze controleplanning. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol.

Goedkeuringstoleranties

Fouten	1% van het totaal van de lasten	€ 453.000
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten	€ 1.359.000

Rapporteringstoleranties

Fouten	€ 25.000
Onzekerheden	€ 25.000

Tijdens onze controle heeft een aantal correcties plaatsgevonden ten opzichte van de concept-jaarrekening, een aantal correcties zijn door uw gemeente geconstateerd en ten opzichte van het controle exemplaar gecorrigeerd. Daarnaast heeft een correctie plaats gevonden op de voorziening dubieuze belastingdebiteuren en een presentatiewijziging in de balans voor wat betreft vooruitbetaalde kosten.

Na correcties resulteren geen fouten.

Onafhankelijkheid

- Deloitte Accountants B.V. onafhankelijk van de gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.
- Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectieve zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.
- Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

Significante risico's

Significante risico's

Decentralisaties sociaal domein

Algemeen

Uw gemeente voert vanaf 2015 de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet uit. Landelijk gaat het eerste jaar van de controle van deze geldstromen met diverse problemen gepaard. Hierover hebben wij uw gemeente eerder gerapporteerd in onze managementletter 2015.

Dienst Gezondheid en Jeugd

Uw gemeente heeft via delegatie de uitvoering van de Jeugdwet uitbesteed aan de Dienst Gezondheid en Jeugd. De uitvoering in delegatie heeft als gevolg dat eventuele rechtmatigheidsbevindingen niet meewegen in het rechtmatigheidsoordeel bij uw gemeente.

De controle bij de Dienst Gezondheid en Jeugd was tijdens het schrijven van dit accountantsverslag nog niet volledig afgerond. Conform besluitvorming van het bestuur van de Dienst Gezondheid en Jeugd is het voorlopige resultaat van 2015 verwerkt in de cijfers van uw gemeente. Dit heeft tot gevolg dat een eerder aanvullend verstekte bijdrage is komen te vervallen. Wij merken op dat het definitieve saldo van 2015 bij de Dienst Gezondheid en Jeugd nog kan afwijken. Mogelijk heeft dit in 2016 nog effect voor uw gemeente.

Sociale Dienst Drechtsteden

Uw gemeente heeft via mandaat de uitvoering van de zorg uitbesteed aan de Sociale Dienst Drechtsteden. De uitvoering in mandaat en het feit dat per individuele gemeente wordt afgerekend, heeft als gevolg dat eventuele rechtmatigheidsbevindingen meewegen in het rechtmatigheidsoordeel bij uw gemeente. Dit is conform voorgaande jaren het geval was.

De gemeente is verantwoordelijk voor het leveren van de zorg op basis van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). De gemeente Alblasserdam levert via de SDD het grootste deel van de zorg in natura. Dat wil zeggen dat de geleverde zorg door de zorgaanbieders direct bij de gemeente in rekening wordt gebracht. De tegenhanger is de levering van zorg via een persoonsgebonden budget (verder: PGB). De klant koopt dan zijn eigen zorg in. Vanaf 2015 is de Sociale Verzekeringsbank (verder: SVB) belast met de uitvoering van de PGB's.

De SVB is het afgelopen jaar veel in de publiciteit geweest als gevolg van de uitvoeringsproblemen bij het PGB. De SVB beheert de PGB's per klant. De facturen van de door de klant gecontracteerde zorgaanbieders worden door de SVB betaald. Daartoe moet de factuur eerst gecontroleerd worden met het contract tussen de klant en de zorgaanbieder en de beschikking van de gemeente. Dit omvangrijke administratieve proces leidde in 2015 tot achterstanden in de betaling van de facturen van de zorgaanbieders. Om de continuïteit van de zorg niet in gevaar te brengen, heeft de staatssecretaris in de loop van 2015 besloten om de facturen zonder een volledige controle door de SVB te laten betalen. De controle van de rechtmatigheid van de betalingen is daarna door de SVB in samenspraak met hun accountant opgepakt.

Significante risico's

Uw gemeente heeft voor 2015 met betrekking tot de WMO voor in totaal € 0,5 miljoen als voorschot aan de SVB betaald. In april/mei 2016 is de SDD gestart met een intensieve afstemming tussen de gemeente en de SVB over de toegekende PGB's en de werkelijke kosten. Uit deze afstemming blijkt vooralsnog een werkelijke besteding van € 0,4 miljoen. De gemeente zal het verschil van circa € 0,1 miljoen van de SVB terugontvangen. De gemeente heeft dit voordeel in de jaarrekening 2015 verwerkt.

De accountant van de SVB heeft bij de SVB onderzoek uitgevoerd naar de rechtmatigheid van de besteding van de gemeentelijke middelen. Hierbij heeft de accountant voor de totale SVB-verantwoording een afkeurend oordeel gegeven. Dit wordt veroorzaakt door het totaal aan geconstateerde fouten en onzekerheden. Deze geconstateerde fouten zijn overigens niet herleidbaar tot individuele gemeenten. Uit de rapportage van de SVB blijkt verder dat geen controle op de prestatielevering heeft plaatsgevonden. Deze controles zijn ook niet door de SDD/de gemeente Alblasserdam uitgevoerd. Om deze reden leidt dit tot een onzekerheid over de PGB's die wij mee hebben genomen in de foutenevaluatie van de gemeente Alblasserdam.

Eigen bijdragen CAK

Het Centraal Administratie Kantoor (verder: CAK) is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO), belast met de uitvoering van wettelijke taken in het domein van zorg en welzijn in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Een belangrijk deel van de taken omvat het vaststellen en innen van wettelijk verplichte eigen bijdragen. Het CAK wisselt voor deze taken op grote schaal gegevens uit met zorginstellingen, zorgkantoren, gemeenten, Belastingdienst, UWV en de SVB.

Het CAK int namens de gemeenten de eigen bijdragen voor de WMO voorzieningen. De door uw gemeente verantwoorde eigen bijdragen over 2015 bedragen € 348.456. De overige bijdragen vanuit het CAK lopen via de SDD.

Het hiervoor genoemde bedrag bestaat alleen uit de in 2015 ontvangen eigen bijdragen. In dit bedrag zijn niet opgenomen de vorderingen en de nog te innen eigen bijdragen van het CAK op de klanten. Het CAK verstrekt de gemeenten, evenals voorgaande jaren, op dit punt geen financiële informatie. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van het vaststellen van de eigen bijdragen ligt wettelijk bij het CAK en is daarom geen gemeentelijke verantwoordelijkheid. De oorzaak van de onzekerheid over de juistheid en volledigheid van de verantwoorde eigen bijdragen 2015 ligt buiten de gemeente. De gemeente kan hierop ook geen interne controles verrichten.

Significante risico's

Waardering en resultaten grondexploitaties

Bevindingen

In onze accountantsverslagen over voorgaande jaren (vanaf 2009) zijn wij uitgebreid ingegaan op de risico's die de gemeente loopt op de onderhanden werkpositie in de grondexploitaties. In de afgelopen jaren heeft u bij een aantal projecten in samenwerking met de projectontwikkelaars risico's ten aanzien van de fasering van de opbrengsten gemitigeerd. Voor de projecten Waterhoven en Haven-Zuid is vooral de fasering van de opbrengsten nog een risico. Deze projecten moeten in de komende jaren nog relatief grote opbrengsten realiseren. In onze controle hebben wij hierom extra aandacht besteed aan de door de gemeente gemaakte schattingen ten aanzien van de opbrengstfasering. Met de voorzieningen en gekwantificeerde risico's in ogenschouw nemende zijn wij van mening dat voldoende realiteit en risico's zijn gekwantificeerd in de fasering. Wij merken op dat wanneer deze projecten verder vertragen dan momenteel ingerekend is dit wel een forse impact heeft op de resultaten van deze projecten.

De ontwikkeling van de meest relevante posten betreffende de grondexploitatie geven wij hieronder weer:

Post in de jaarrekening (x € 1.000)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Voorraad gronden niet in exploitatie	544	538	0	1.375	1.464	1.375	378
Voorraad bouwgronden in exploitatie (balanswaarde)	9.138	11.111	10.698	8.638	8.946	8.442	9.200
Voorziening onder handen werk	-/-1.549	-/-2.317	-/-2.458	-/-516	-/- 555	-/- 377	-/- 741

Het afsluiten van het project Hof en singel heeft een verlaging tot gevolg van de balanswaarde. Daar staat echter tegenover dat u project Lint Vinkenvolderweg heeft geopend en rente heeft bijgeschreven op de projecten Waterhoven en Haven-Zuid. Het belangrijkste project dat u heeft, op basis van de balanswaarde) is Waterhoven, dit project betreft 78% van uw balanswaarde. Om dit project binnen de huidige prognoses te houden is het van belang dat het project in de komende jaren niet verder vertraagd.

Significante risico's

Verbonden partijen

Algemeen

In de jaarrekening 2015 is rekening gehouden met alle bekende resultaten bij verbonden partijen en de (potentiele) impact op de jaarrekening van de gemeente. Als voorbeeld noemen wij de resultaten van de GR Drechtsteden (verwerking resultaten 2015), GR Drechtwerk (aanvullende bijdrage inzake vastgoed), en Dienst Gezondheid en Jeugd (verwerking resultaat 2015).

Sociale Dienst Drechtsteden

Op 7 juli 2016 is een controleverklaring afgegeven door de accountant van de SDD bij de overgedragen regelingen. Uit het rapport van bevindingen van de accountant blijken de volgende zaken:

	Fout	onzeker
• Onvolledige opbrengsten uit detachering	€ 59.0000	
• Verstrekte PGB's		€ 381.000
• Fouten in uitkeringsverstrekking	<u>€ 26.000</u>	<u>€ 22.000</u>
• Totaal	€ 85.000	€ 403.000

De fouten en onzekerheden hebben wij meegenomen in onze evaluatie van de controle van de gemeente Alblasserdam.

Samenwerkings- verband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Op 28 januari 2016 is een controleverklaring afgegeven door de accountant van het SVHW. Uit de controleverklaring en het rapport van bevindingen van de accountant blijken geen bijzonderheden ten aanzien van de gemeente Alblasserdam.

Significante risico's

Rechtmatigheid

Begrotings-rechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota van de Commissie BBV (voorheen het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten). Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij opheinde regelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan worden afgegeven. De gemeenteraad heeft door het vaststellen van het controleprotocol 2015 en verder via raadsbesluit van 16 februari 2016 nadere regels voor begrotingsrechtmatigheid vastgesteld.

Daarnaast moet de accountant in het verslag van bevindingen deze kostenoverschrijdingen, waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde stellen. Hieronder gaan wij in op de kostenoverschrijdingen in de jaarrekening.

Omvang baten en lasten

In totaal heeft uw gemeente € 45,3 miljoen aan lasten begroot (na wijziging), tegenover € 43,9 miljoen werkelijke lasten. Dit is in totaal een onderrealisatie van € 1,4 miljoen (3,1%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 43,4 miljoen begroot, tegenover € 44,3 miljoen werkelijke baten. In totaal gaat het om een hogere realisatie aan baten van € 0,9 miljoen (2,1%).

Analyse afwijkingen

In het kader van begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de kostenoverschrijdingen op programma. Wij verwijzen voor een inhoudelijke en specifieke analyse van deze overschrijdingen naar de toelichting op de programmarekening, waarin een analyse van de begrotingsafwijkingen en de begrotingsrechtmatigheid 2015 is opgenomen (vanaf pagina 126).

Uit de analyse blijkt dat de overschrijdingen gezien aard en oorzaak, in relatie tot de door de raad vastgestelde kaders, niet meegenomen behoeven te worden in het oordeel van de accountant.

Overige significante zaken

Single information Single audit

Proces totstandkoming SiSa-bijlage

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien een zestal documenten aan het CBS te leveren. De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening is opgesteld door de gemeente. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de door u opgemaakte SiSa-bijlage en de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2015. Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast. Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U heeft dit aan ons bevestigd.

Fouten en onzekerheden SiSa-bijlage

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2015 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die wij ook moeten opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd:

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015 (OAB)	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
D11	Wet participatiebudget 2014	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
I&M E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï (inclusief bestrijding spoorweglawaaï)	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
I&M E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Totaal 2014	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Gemeente 2015	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Totaal 2014	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (excl. levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Gemeente 2015	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing

G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (excl. levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Totaal 2014	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
G5A	Wet Participatiebudget (WPB) Totaal 2014	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Analyse vermogen en resultaat

Analyse vermogen en resultaat

Vermogen en resultaat

Beschrijving

Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. De gemeente mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt € 372.000 voordelig. Per saldo is tussentijds reeds € 1.969.000 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijke gerealiseerde resultaat € 2.342.000 voordelig bedraagt. Dit bedrag is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hierna volgende overzicht hebben wij de mutaties in de reserves schematisch weergegeven (x € 1.000):

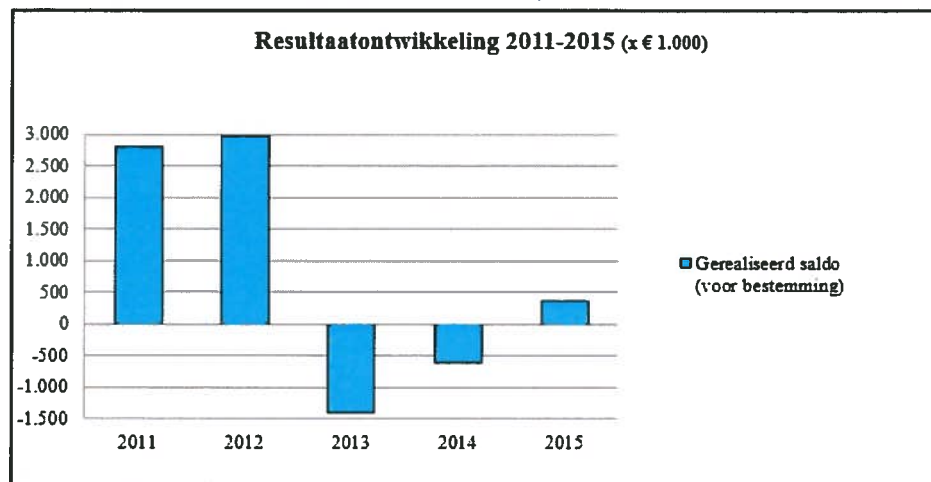
Ontwikkeling eigen vermogen	2011	2012	2013	2014	2015
Stand van het eigen vermogen per 1 januari	8.520	11.329	14.301	12.897	12.282
Tussentijdse resultaatbestemming tijdens boekjaar	2.715	896	-1.811	- 943	-1.969
Gerealiseerd resultaat	93	2.076	407	328	2.341
Saldo van baten en lasten	2.808	2.972	-1.404	- 615	372
Stand per 31 december	11.329	14.301	12.897	12.282	12.654

De reserves van uw gemeente zijn in 2015 met een bedrag van € 372.000 toegenomen. Dit komt overeen met het saldo van baten en lasten van € 372.000 voordelig.

De omvang van uw reserves bedraagt ultimo 2015 circa 19,3% van het balanstotaal (2014: 19,0%).

Analyse vermogen en resultaat

Hierna geven wij een overzicht van de ontwikkeling van het Saldo van baten en lasten van 2011 tot en met 2015.

Het positieve gerealiseerde resultaat 2015 is mede ontstaan na een aantal incidentele baten en lasten. Het 'genormaliseerde' exploitatieresultaat 2015 (resultaat exclusief incidentele baten en lasten) hebben wij hierna op hoofdlijnen berekend. Voor een meer uitgebreide analyse van het resultaat verwijzen wij naar de toelichting op de programmarekening en het, overeenkomstig de notitie incidentele baten en lasten van de Commissie BBV opgenomen, overzicht van incidentele baten en lasten dat is opgenomen in deze toelichting.

Gerealiseerd resultaat 2015 (x € 1.000)		2.341
Incidentele nadelen	1.011	
Incidentele voordelen	-/- 3.041	
		-/- 2.030
Genormaliseerd resultaat 2015		311

Interne beheersing

- Ontoereikende interne beheersing met mogelijke materiële impact. Direct actie vereist.
- Ontoereikende interne beheersing. Actie moet worden overwogen.
- Geen significante tekortkomingen. Punt voor verbetering.

Samenvatting bevindingen managementletter 2015

Algemeen

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in november/december 2015 een interim controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeente, met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in een gedetailleerde managementletter d.d. 25 februari 2016.

De belangrijkste bevindingen over 2015 voor uw gemeente zijn naar onze mening:

1. Sociaal Domein – Aandacht voor verantwoording en afhankelijk van derden bij het sociaal domein.
2. Grondexploitatie – Opbrengstfasering in Waterhoven.
3. Factuurverwerking – Periodieke monitoring op facturen met de Dummy kredietbeheerder.
4. Impact IT- Audit op de controle van de jaarrekening 2015, zie ook het hoofdstuk IT-audit van dit accountantsverslag.
5. Fraude-risico-analyse – Aandacht voor interne fraude-risico-analyse.
6. Aandacht schenken aan actuele ontwikkelingen zoals de invoering van de vennootschapsbelasting en vernieuwing van het BBV.

Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen verwijzen wij u naar de detailrapportage in de managementletter.

Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

Bevestigingen van het college

Wij hebben van het college (nog) geen ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Dit komt omdat de controle nog niet is afgerond en de datering van de schriftelijke bevestiging rondom de datum van onze controleverklaring moet zijn.

Meningsverschil met management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het college en de medewerkers van de gemeente Alblasserdam de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Overleg met andere accountants

In het kader van onze controle hebben wij afstemming gehad met de accountant van de GRD, SDD, SVHW en Drechtwerk. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar het onderdeel verbonden partijen in dit accountantsverslag. Wij rapporteren alleen bijzonderheden.

Normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 178.000 niet te boven gaat. Daarnaast dienen gemeenten het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2015 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

Naleving van wet- en regelgeving overig

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Overige onderwerpen

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Overige bevindingen IT-audit

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk. Evenals in voorgaande jaren hebben wij onze controle “op Drechtsteden-niveau” bij het Service Centrum Drechtsteden, de Sociale Dienst Drechtsteden en de Gemeentelijke Belastingdienst Drechtsteden uitgevoerd, gericht op de belangrijkste applicaties van de het SCD en de gemeenten. Onze detailbevindingen en adviezen hebben wij verstrekt aan de GR Drechtsteden en de betrokken dochters. In het kader van onze accountantscontrole van de gemeentelijke jaarrekening melden wij u de volgende hoofdlijnen die betrekking hebben op de gemeente.

Uit onze IT-audit blijkt dat eerder gerapporteerde adviezen inmiddels zijn opgepakt, maar nog niet volledig zijn afgewikkeld. Bovenstaande heeft tot gevolg dat wij in 2015 niet (volledig) kunnen steunen op de IT-omgeving voor onze accountantscontrole. Voor de detailbevindingen verwijzen wij u naar de GR Drechtsteden.

Het bovenstaande heeft impact op onze accountantscontrole van de jaarrekening van uw gemeente gehad. Op grond van de uitgebreidere (interne) controles die hebben plaatsgevonden op de betalingen, hebben deze bevindingen geen gevolgen voor ons accountantsoordeel. Wel hebben de bevindingen een nadelig effect op de efficiency van onze controle gehad. Ook in 2016 blijft de beveiliging van de automatiseringsomgeving naar onze mening relevant om te blijven monitoren voor de gemeenteraad.

Frauderisicoanalyse

Frauderisicoanalyse

Als onderdeel van onze controle hebben wij het college verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of vanwege de overtreding van wet- en/of regelgeving, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het college daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met het toezichthoudend orgaan. Als onderdeel hiervan hebben wij gevraagd daarbij mede inzicht te geven in de eigen risico-inschatting ten aanzien van corporate compliance vraagstukken, waaronder het risico van corruptie.

Tijdens deze gesprekken heeft het college ons voorzien van een frauderisicoanalyse. Tegelijkertijd stellen wij vast dat deze analyse (nog) geen aandacht besteedt aan corporate compliance vraagstukken, waaronder het risico van corruptie. Uw organisatie loopt hiermee het risico dat de interne beheersing door actuele ontwikkelingen kwetsbare plekken bevat die onopgemerkt blijven. Daarbij kunnen de gevolgen voor organisaties die anti-corruptie-bepalingen overtreden ernstig zijn, zoals boetes, reputatieschade etc.

De huidige economische ontwikkelingen kunnen voor bedrijven, instellingen en hun werknemers leiden tot verhoogde prikkels of gelegenheden tot het doen van of meewerken aan fraude en/of transacties met een ongebruikelijk karakter. Gelet op het belang van een risicoanalyse die is toegespitst op de huidige economische ontwikkelingen en actuele interne beheersing attenderen wij u op de publicatie “Bribery and corruption, considerations of risks by management and those charged with governance”. Wij hechten eraan te benoemen dat het belangrijk is dat periodieke risicoanalyses een vast onderdeel uitmaken van het interne controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten en het daarop toespitsen van de interne beheersing.

Overige onderwerpen

Fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van de gemeente Alblasterdam, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken.

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij een sceptische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2015 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiele fraude.

Bijlagen

Bijlage A: Niet-gecorrigeerde fouten

Niet-gecorrigeerde fouten

De volgende niet-gecorrigeerde fouten groter dan € 25.000 zijn gedurende onze werkzaamheden vastgesteld:

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.v.t.	
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	85.000	
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout		
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout		
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	85.000	85.000
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten		
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/Etc.)		
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)		
Overige rechtmatigheidsfouten		
Totaal rechtmatigheidsfouten	85.000	
Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid

Onzekerheid rechtmatigheid betreft tevens getrouwheid

Onzekerheid rechtmatigheid is per saldo ook een onzekerheid inzake getrouwheid

(Sub)totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	403.000	403.000
---	---------	---------

Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid

Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit **externe** regels (EU-staatssteun)

Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit **interne** regels (gedoogbeleid)

Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid

Totaal onzekerheden in de controle rechtmatigheid	403.000	
---	---------	--

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde fouten.

Bijlage B: Onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de gemeente Alblasserdam in 2015 voldoende is gewaarborgd. Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening
Controle subsidieverantwoordingen 2015
Controle jaaropgaaf Nedvang

Op grond van de door ons getroffen maatregelen en de communicatie met u hierover zijn wij van mening dat onze onafhankelijkheid in voldoende mate is gewaarborgd.

Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2015

De opdracht die u ons heeft verstrekt

Binnen het kader van de meerjarige overeenkomst tussen uw gemeente en Deloitte Accountants B.V. tot het controleren van uw jaarrekening bevestigen wij formeel elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Met de opdrachtbevestiging van 11 november 2015 heeft u ons op meer gedetailleerde wijze opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2015.

De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van de Alblasserdam. In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle.

Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als gemeente mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw gemeente en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt primair de focus op de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of fouten.

Interim-controle

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Omdat deze interne beheersing het gehele jaar goed dient te functioneren, hoeven wij met de aanvang van onze controle niet te wachten totdat de jaarrekening gereed is. Onze controle vindt daarom voor een belangrijk deel al in de tweede helft van het boekjaar plaats.

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften, of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van rechtmatigheid zoals opgenomen in het controleprotocol 2014. Ook stellen wij vast of de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de materialiteitsgrenzen zoals vastgelegd in het controleprotocol 2014.

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen rapporteren wij fouten en onzekerheden die de vastgestelde rapportagetolerantie (€ 25.000) overschrijden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).

Scope van de opdracht

Onze controleverklaring is gebaseerd op onze controlewerkzaamheden als accountant van de gemeente Alblasserdam.

Bijlage D: Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor de leden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alblasserdam en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk aan derden worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"). DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's approximately 200,000 professionals are committed to becoming the most trusted and innovative firm.

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte Network") is, by means of this publication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.

© 2016 Deloitte The Netherlands